

Nr 161.

Av herr **Nordström** i Kramfors **m. fl.**, *angående sambandet mellan folkpension och fattigvård.*

De av 1935 och 1937 års riksdagar genomförda reformerna i fråga om den allmänna folkpensionen skulle enligt riksdagens mening betyda en förbättring av de gamlas levnadsbetingelser. I valkampanjen 1936 ställdes frågan om folkpensionens förbättring i förgrunden, och det större regeringspartiet genomförde valkampanjen under löften om att ge vårt lands gamla en människovärdig existens. Den dåvarande socialministern hävdade också, att pensionsreformen avsåg att åstadkomma en standardförbättring för vårt lands gamlingar.

I andra lagutskottets utlåtande nr 27 1937 heter det också i denna fråga:

”Har däremot nämnda standard varit för låg . . . och så torde tyvärr alltså jämt vara fallet i ej ringa utsträckning . . . är det angeläget att den möjlighet till avhjälpande av dylika missförhållanden, som uppenbarligen öppnas genom folkpensionens höjning, till fullo utnyttjas.”

Utan att förneka att den genomförda pensionslagen blivit en förbättring måste vi ändå betona, att förbättringen för vissa gamla i mycket stor utsträckning uteblivit på grund av de kommunala myndigheternas åtgärder att minska eventuellt tidigare utgående understöd till de gamla.

Efter ett års praktiska erfarenheter är det många av de gamla pensionärerna, som funnit inte bara att standardförbättringen uteblivit utan till och med att pensionsreformen medfört en faktisk försämring av deras läge. Tidningarna har gång efter annan varit nödsakade att påtala, hur de lokala fattigvårdsmyndigheterna tolkar riksdagens beslut, då de i en del fall inte bara minskar tidigare utgående understöd utan också helt drar in detta understöd, med påföljd att de gamla kommer i ett sämre läge än före den nya lagens genomförande.

Det är uppenbart att det finns många fattigvårdsstyrelser, som tagit riksdagens beslut i denna fråga till intäkt för så långt gående minskningar av tidigare utgående understöd, att den förbättring som riksdagen avsåg att skapa i många fall helt uteblivit.

Tyvärr måste därvid framhållas att fattigvårdsstyrelserna synas ha formellt rätt i sina åtgärder, dels genom att stödja sig på den dåvarande socialministerns uttalande att pensionsreformen också skulle medföra en minskning i kommunernas fattigvårdsutgifter, dels genom ett uttalande i det särskilda utskottets utlåtande nr 1 1935, där man säger:

”I detta sammanhang må emellertid uttalas den förväntan, att den pensionsförhöjning, som nu kan komma att beslutas, som regel kommer att

medföra en motsvarande minskning av från fattigvården utgående hemunderstöd.”

Tyvärr torde det vara så att ett flertal fattigvårdsstyrelser endast har lagt märke till de uttalanden, som visat på möjligheten att minska fattigvårdsutgifterna, då däremot socialminister Möllers förhoppning om en standardförbättring i mycket ringa utsträckning beaktats.

På grund av dessa mot varandra stridande uppfattningar har faktiskt godtycket satts i system. I den ena kommunen handlar man rätt, då man godkänner och genomför en standardförbättring för de gamla, men i en annan kommun handlar man lika formellt rätt, när man inte bara minskar det utgående understödet med en del av pensionen utan till och med drar in hela understödet, så att pensionären får mindre efter pensionsreformens genomförande än före densamma.

Därest riksdagens mening varit att faktiskt åstadkomma en förbättring av de gamlas levnadsförhållanden, borde konsekvensen bjuda att så koncisa tillämpningsbestämmelser utfärdas, att den godtycklighet och orättfärdighet som nu faktiskt framträder elimineras. För att pensionsreformen verkligen skall bli de gamla pensionärerna till nytta anser vi det nödvändigt, att sådana tillämpningsföreskrifter utfärdas så riksdagens mening om en standardförbättring för de gamla inte ignoreras av de kommunala myndigheterna.

Under hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådana tillämpningsföreskrifter i fråga om allmän folkpension samt förslag till nästa års riksdag om sådana förtydligande bestämmelser, som möjliggör den av riksdagen förutsedda standardförbättringen samt förbjuder fattigvårdsmyndigheterna att godtyckligt minska eventuellt utgående hemunderstöd vid erhållande av folkpension.

Stockholm i januari 1939.

Axel Nordström.

J. H. Brädefors.

H. Hagberg.

K. E. Senander.

S. Rönn-Christiansson.